

Planets: Toolkit voor ons digitaal geheugen

Tijdens het onderzoek dat de Nationale Coalitie Digitale Duurzaamheid (NCDD) in 2009 hield werd duidelijk dat veel organisaties behoefte hebben aan praktische instrumenten om te voorkomen dat hun digitale gegevens verloren gaan – bijvoorbeeld doordat de software en hardware verandert, of doordat de dragers kapotgaan.

Het Europese project Planets (**P**reservation and **L**ongterm **A**ccess through **N**etworked **S**ervices) is ingericht om praktische tools te ontwikkelen om duurzame toegang tot digitale gegevens mogelijk te maken. De Koninklijke Bibliotheek en het Nationaal Archief nemen vanuit Nederland aan het project deel. Nu dat ten einde loopt, is het tijd om de balans op te maken: wat heeft het project opgeleverd aan tools? Wat kunnen die tools voor uw organisatie betekenen?

Op 14 december zullen we eerst de context schetsen van een omgeving voor duurzame toegankelijkheid, aan de hand van het belangrijkste begrippenkader, het OAIS-model. Daarna zullen onderzoekers van Planets laten zien wat zij de laatste jaren hebben ontwikkeld en hoe die tools in het geheel passen.

De bijeenkomst is bedoeld voor professionals die al te maken hebben met digitale archieven en repositories, maar ook voor organisaties die zich nog aan het oriënteren zijn over wat er allemaal bij komt kijken om digitale gegevens duurzaam op te slaan. Voor hen kan de dag een goede introductie zijn. De sprekers zullen er alles aan doen om het allemaal begrijpelijk te houden – daarom is dit ook met opzet een bijna geheel Nederlandstalige bijeenkomst – en voor als dat even niet lukt, staan er microfoons in de zaal om in te grijpen.

Wanneer: Maandag 14 december, 10 u tot 16 u, plus borrel
Waar: Aula Koninklijke Bibliotheek, Den Haag
Kosten: € 40 per persoon; medewerkers van NCDD-leden gratis
Organisatie: Koninklijke Bibliotheek, Nationaal Archief, NCDD en Planets
Inschrijving: <http://www.ncdd.nl/toolkit.php>
Programma: zie ommezijde

nationaal archief

KB

Programma Planetsdag 14 december 2009

Welkomstwoord

door Hans Jansen, directeur e-Strategie van de Koninklijke Bibliotheek

Wat is duurzame toegankelijkheid?

door Inge Angevaere, coördinator van de Nationale Coalitie Digitale Duurzaamheid

Een algemene introductie in het probleem van duurzame toegankelijkheid. Wat is het probleem? Hoe zoeken we naar oplossingen? Waar zitten de obstakels?

Preserveringsplanning

door Hans Hofman, Senior Adviseur Digitale Duurzaamheid, Nationaal Archief

Eén van de belangrijkste zaken die moet zijn geregeld om digitale informatie goed te kunnen beheren en in stand te houden is een *planningfunctie*. Daarmee kan een organisatie bijhouden wat de kenmerken van de collectie zijn, welke criteria voor haar van belang zijn (op grond van het bewaarbeleid en eventuele gebruikersprofielen), en kan zij bepalen welke softwaretools voor migratie of emulatie het meest geschikt zijn. In het Planetsproject is hiervoor de tool **PLATO** ontwikkeld.

De preserveringscyclus (in het Engels, met Nederlandstalige dia's)

door Clive Billenness, British Library, Programmamanager van Planets

De programmamanager van Planets geeft een overzicht van alle activiteiten die moeten worden uitgevoerd om op een juiste wijze invulling te kunnen geven aan het duurzaam bewaren van digitale objecten. Hij plaatst die activiteiten in het kader van het risicomangement – hoe groot zijn de gevaren van niet meer toegankelijke of leesbare digitale informatie? En wat zijn de acties die genomen moeten worden? Billenness laat zien hoe de Planets tools hierin passen.

Hoe selecteer je de tools voor preservatie?

door Sara van Bussel, Werkpakketleider Planets, Koninklijke Bibliotheek

Planets heeft een zogenaamde **Core Registry** ontwikkeld waarin niet alleen de migratie- en emulatie tools van Planets zelf staan beschreven, maar ook alle tools die elders ontwikkeld zijn. De database bevat alle reeds bestaande beschrijvingen van fileformaten, en geeft aan welke tools geschikt zijn om de gegevens duurzaam te bewaren.

Het Testbed en de 'Extensible Characterisation Language' (XCL)

door Petra Helwig, Senior Adviseur Digitale Duurzaamheid, Nationaal Archief

Het Planets **Testbed** is een plug & play omgeving waar op een wetenschappelijke wijze (gestructureerd, objectief en reproduceerbaar) het gedrag van preservatie tools kan worden bepaald. Deze tools zijn als service al beschikbaar binnen de Planetsomgeving en hoeven dus niet bij de gebruiker geïnstalleerd te worden. Het Testbed voorziet in drie typen experimenten, namelijk karakterisering, migratie en emulatie. De resultaten van de tests worden in geaggregeerde vorm weggeschreven naar een Planets database, ook wel de Core Registry genoemd.

In Planets is ook de **Extensible Characterisation Language** (XCL) ontwikkeld. XCL is als XML taal vooral bedoeld om migraties van bestanden te evalueren. Nadat de migratietool zijn werk heeft gedaan, kan de **Comparator** automatisch de verschillen bepalen tussen de XCL eigenschappen van het bronbestand en die van het outputbestand. Zo kan op een geautomatiseerde wijze de kwaliteit van de migratie beoordeeld worden.

Ter afsluiting: paneldiscussie: wat levert Planets voor u op?